

Toimetanud Piret Ruustal
Kujundanud ja küljendanud Piia Maiste

© Els Heinsalu ja kirjastus Argo, 2019

© Piia Maiste ja kirjastus Argo, 2019

www.argokirjastus.ee

ISBN 978-9949-607-96-9

Trükitud trükikojas Print Best

Els Heinsalu

Haldja saladus

Klaaskommi lugu

JOONISTANUD PIIA MAISTE

„Kuhu see kõik läheb, mis me alla neelame?“ küsis Lumi ema käest, kes köögis askeldas.

„Jah, söök ja jook,“ lisas Haldjas kiiresti.

„Noh, see kõik läheb söögitorru. Ja sealt edasi makku,“ vastas ema.

Tüdrukud ei jäänud nii napi vastusega rahule.

Ja siis? Mis siis juhtub?

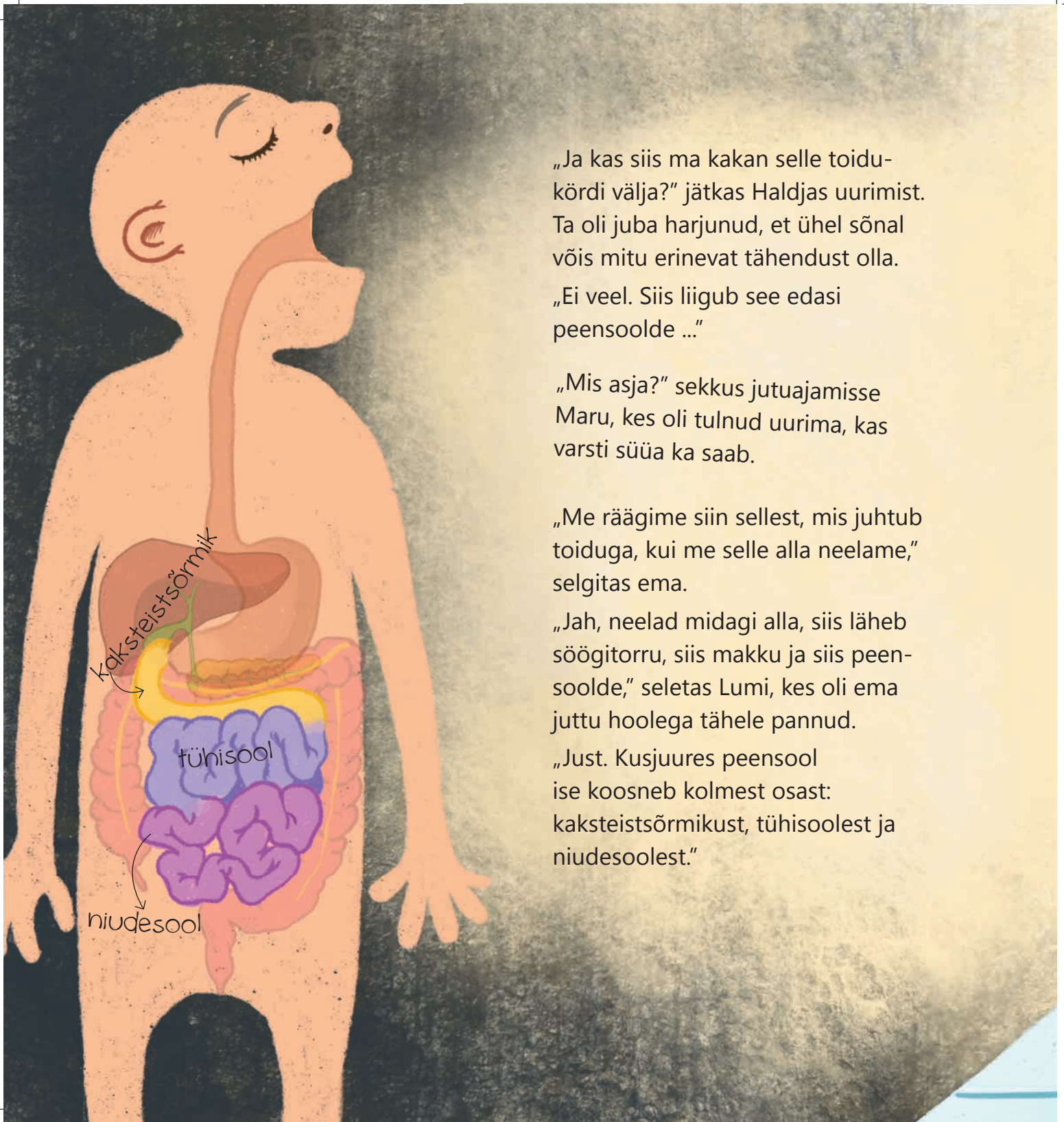

„Seal seguneb toit maonõrega. Maonõre kohta öeldakse ka maomahl. Mõnes mõttes see ongi nagu näiteks õunamahl, sest sarnaselt õunamahlale on see happeline. Kuna maomahl on happeline, siis see lagundab toitu. Maolihased sõtkuvad, keerutavad ja segavad toitu maomahlagaga. Lõpuks muutub toit ühtlaseks massiks, mille kohta öeldakse toidukört. Mida rohkem sa toitu hammastega närid, seda vähem peab sinu magu tööd tegema. Sellepärast ma räägingi alati, et toidu peab korralikult läbi mäluma. Seedimine algab suus.”

„Kört?” imestas Haldjas. Tema mäletas, et vanatädi, kes elas Kihnus ja kellel nad eelmisel suvel külas käisid, ütles oma seeliku kohta kört.

„Kört jah. Kört on nagu vedel puder. Vanasti keedeti jahusuppi ja öeldi selle kohta kört.”

„Ja kas siis ma kakan selle toidukördi välja?” jätkas Haldjas uurimist. Ta oli juba harjunud, et ühel sõnal võis mitu erinevat tähendust olla.

„Ei veel. Siis liigub see edasi peensoolde ...”

„Mis asja?” sekkus jutuajamisse Maru, kes oli tulnud uurima, kas varsti süüa ka saab.

„Me räägime siin sellest, mis juhtub toiduga, kui me selle alla neelame,” selgitas ema.

„Jah, neelad midagi alla, siis läheb söögitorru, siis makku ja siis peensoolde,” seletas Lumi, kes oli ema juttu hoolega tähele pannud.

„Just. Kusjuures peensool ise koosneb kolmest osast: kaksteistsõrmikust, tühisoolest ja niudesoolest.”

„Naljaked sõnad,“ tähendas Lumi.

„Ei tea jah, ühel sõrmikul on ju ainult viis sõrme ja kahel kokku kümme. Kuidas see kaksteistsõrmik veel välja peaks nägema?“ arutles Maru. „Muuseas, minu kõht on vist juba üleni tühi, mitte üksnes tühisool.“

„Oh sind vaesekest küll. Eks ma teen teile siis süüa. Vanarahvas ütles ikka, et tühi kott ei seisa püsti. Vajud mul siin veel nurka hunnikusse,“ naeris ema ja pani poti pliidile.

